

Conf. univ. dr. **Luminița Tuleașcă**

Facultatea de Drept, Universitatea Româno-Americană

Avocat în Baroul București

Arbitru la Curtea de Arbitraj Comercial Internațional

de pe lângă CCIR

Falimentul societăților comerciale speciale

Editura
Hamangiu
2024

TEZĂ DE DOCTORAT ÎN DREPT

*susținută public în data de 8 mai 2009
la Universitatea din București*

**FALIMENTUL SOCIETĂȚILOR
COMERCIALE SPECIALE**

Conducătorul științific al tezei de doctorat
Domnul Profesor universitar doctor **Stanciu D. CĂRPENARU**

Membrii comisiei de doctorat:

Domnul Romeo Radu POPESCU

Conferențiar universitar doctor la Universitatea din București

Domnul Gheorghe PIPEREA

Profesor universitar doctor la Universitatea din București

Domnul Vasile NEMEȘ

Conferențiar universitar doctor la Universitatea Nicolae Titulescu

Doamna Livia MOCANU

Conferențiar universitar doctor la Universitatea Valahia

CUPRINS

ARGUMENT	1
INTRODUCERE	3
Capitolul I. Activitatea comercială și participanții	3
<i>Secțiunea 1. Globalizarea și specializarea activităților comerciale</i>	3
<i>Secțiunea a 2-a. Participanții la activitatea comercială</i>	9
§1. Considerații introductive	9
§2. Categoriile de participanți la activitatea comercială	13
Capitolul al II-lea. Societăți comerciale obișnuite	42
Capitolul al III-lea. Societăți comerciale speciale	66
<i>Secțiunea 1. Premise. Noțiuni. Sfera de cuprindere</i>	66
<i>Secțiunea a 2-a. Societățile bancare</i>	69
<i>Secțiunea a 3-a. Societățile de asigurare</i>	80
PARTEA I. REGULI GENERALE PRIVIND TRATAMENTUL APLICAT SOCIETĂȚILOR COMERCIALE ÎN INSOLVENȚĂ	93
Capitolul I. Noțiuni generale	95
<i>Secțiunea 1. Scopul procedurii insolvenței</i>	98
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterele procedurii insolvenței</i>	104
Capitolul al II-lea. Condițiile de fond ale aplicării procedurii insolvenței	112
<i>Secțiunea 1. Condiții privind calitatea debitorilor</i>	112
§1. Debitorii supuși procedurii generale de insolvență	116
§2. Debitorii supuși procedurii simplificate de insolvență	117
<i>Secțiunea a 2-a. Cauzele aplicării procedurii insolvenței</i>	125
§1. Insolvența – cauza deschiderii procedurii insolvenței	135

Capitolul al III-lea. Condițiile de formă ale aplicării	
procedurii insolvenței	150
<i>Secțiunea 1. Sesizarea tribunalului</i>	150
§1. Competența	151
§2. Actele de sesizare a tribunalului	152
2.1. Cererea debitorului	152
2.2. Cererea creditorilor	156
<i>Secțiunea a 2-a. Hotărârea judecătorească de deschidere a procedurii</i>	158
§1. Încheierea judecătorului-sindic de deschidere a procedurii insolvenței	158
§2. Sentința de deschidere a procedurii insolvenței	162
Capitolul al IV-lea. Participanții la procedura insolvenței	167
<i>Secțiunea 1. Organele care aplică procedura</i>	168
§1. Instanțele judecătorești	168
§2. Judecătorul-sindic	170
§3. Administratorul judiciar	173
§4. Lichidatorul	180
<i>Secțiunea a 2-a. Alți participanți la procedura insolvenței</i>	182
§1. Adunarea creditorilor și comitetul creditorilor	182
§2. Administratorul special	188
Capitolul al V-lea. Perioada de observație	191
<i>Secțiunea 1. Stabilirea masei credale</i>	191
<i>Secțiunea a 2-a. Rapoartele administratorului judiciar</i>	195
Capitolul al VI-lea. Reorganizarea judiciară	198
<i>Secțiunea 1. Planul de reorganizare</i>	200
<i>Secțiunea a 2-a. Reorganizarea</i>	214
Capitolul al VII-lea. Falimentul	219
<i>Secțiunea 1. Deschiderea procedurii falimentului</i>	220
<i>Secțiunea a 2-a. Consolidarea creanțelor asupra averii debitorului</i>	222
<i>Secțiunea a 3-a. Lichidarea averii debitorului</i>	225
§1. Măsurile premergătoare lichidării	225
§2. Efectuarea lichidării	228
§3. Distribuirea sumelor realizate în urma lichidării	231

Capitolul al VIII-lea. Închiderea procedurii	241
<i>Secțiunea 1. Cazurile închiderii procedurii</i>	241
<i>Secțiunea a 2-a. Efectele închiderii procedurii</i>	243

PARTEA A II-A. FALIMENTUL BĂNCILOR _____ **249**

Capitolul I. Regimul juridic al băncilor	251
<i>Secțiunea 1. Constituirea băncilor</i>	251
§1. Condiții speciale de autorizare a constituirii și funcționării băncilor	256
§2. Procedura de autorizare a băncilor	279
<i>Secțiunea a 2-a. Funcționarea băncilor</i>	286
<i>Secțiunea a 3-a. Modificarea băncilor</i>	293
<i>Secțiunea a 4-a. Dizolvarea și lichidarea băncilor</i>	298

Capitolul al II-lea. Redresarea băncilor	304
<i>Secțiunea 1. Caracterele redresării băncilor</i>	307
<i>Secțiunea a 2-a. Supravegherea specială a băncii</i>	311
<i>Secțiunea a 3-a. Administrarea specială a băncilor</i>	312
§1. Conținutul și desfășurarea procedurii administrării speciale	315
§2. Închiderea procedurii administrării speciale	320

Capitolul al III-lea. Falimentul băncilor	323
<i>Secțiunea 1. Condițiile de fond ale aplicării procedurii falimentului băncilor</i>	325
§1. Cauzele aplicării procedurii falimentului băncilor	325
1.1. Insolvența băncilor	330
1.2. Formele insolvenței băncilor	331
1.2.1. Incapacitatea vădită de plată a datoriilor exigibile cu disponibilități bănești sau criza de lichiditate	331
1.2.2. Scăderea sub 2% a indicatorului de solvabilitate al băncii – criza de solvabilitate	340
1.2.3. Retragerea autorizației de funcționare a băncii, în conformitate cu prevederile legale, ca urmare a imposibilității de redresare financiară a băncii	351

1.3. Dovada insolvenței bancare _____	353
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile de formă ale aplicării procedurii falimentului băncilor _____</i>	<i>357</i>
§1. Tribunalul competent _____	358
§2. Actele de sesizare și efectele acestora _____	359
2.1. Cererea băncii debitoare _____	359
2.2. Cererea creditorilor _____	362
2.3. Cererea Băncii Naționale a României _____	363
§3. Deschiderea procedurii falimentului _____	364
<i>Secțiunea a 3-a. Participanții la procedura falimentului băncilor _____</i>	<i>371</i>
§1. Organele care aplică procedura falimentului _____	372
1.1. Judecătorul-sindic _____	372
1.2. Lichidatorul _____	374
§2. Alți participanți la procedura falimentului băncilor _____	376
2.1. Adunarea creditorilor și Comitetul creditorilor _____	376
2.2. Acționarii băncii _____	377
§3. Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar în procedura falimentului băncii _____	378
3.1. Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar – creditor în procedura falimentului băncilor _____	379
3.2. Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar – lichidator în procedura falimentului băncii _____	385
<i>Secțiunea a 4-a. Efectele deschiderii procedurii falimentului băncilor _____</i>	<i>387</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Soarta unor acte încheiate anterior deschiderii procedurii _____</i>	<i>398</i>
§1. Anularea actelor încheiate în dauna creditorilor _____	398
§2. Contractele în curs de executare _____	403
<i>Secțiunea a 6-a. Desfășurarea procedurii falimentului băncilor _____</i>	<i>405</i>
§1. Primele măsuri _____	406
1.1. Notificarea creditorilor băncii debitoare _____	406
1.2. Stabilirea masei credale _____	408
1.3. Stabilirea activului băncii debitoare _____	411

1.4. Raportul lichidatorului privind situația băncii debitoare și modalitatea de realizare a lichidării	413
§2. Lichidarea averii băncii _____	416
2.1. Efectuarea lichidării averii băncii _____	417
2.1.1. Lichidarea prin tranzacții privind cumpărarea de active și asumarea de pasive _____	417
2.1.2. Lichidarea prin vânzare de bunuri și alte tehnici de realizare a activelor _____	420
2.2. Distribuirea sumelor realizate în urma lichidării _____	423
<i>Secțiunea a 7-a. Închiderea procedurii falimentului băncilor _____</i>	426
<i>Secțiunea a 8-a. Răspunderea pentru falimentul băncii _____</i>	430
§1. Acțiunea în răspundere _____	430
§2. Condițiile răspunderii _____	438
§3. Soluționarea acțiunii în răspundere _____	442
PARTEA A III-A. FALIMENTUL SOCIETĂȚILOR DE ASIGURARE _____	445
Capitolul I. Regimul juridic al societăților de asigurare _____	447
<i>Secțiunea 1. Constituirea societăților de asigurare _____</i>	448
§1. Condiții speciale de autorizare a constituirii și funcționării societăților de asigurare _____	451
§2. Procedura de avizare și autorizare a societăților de asigurare _____	467
<i>Secțiunea a 2-a. Particularitățile funcționării societăților de asigurare _____</i>	471
<i>Secțiunea a 3-a. Modificarea societăților de asigurare _____</i>	477
<i>Secțiunea a 4-a. Dizolvarea și lichidarea societăților de asigurare _____</i>	479
Capitolul al II-lea. Redresarea financiară a societăților de asigurări _____	482
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive _____</i>	482
<i>Secțiunea a 2-a. Deschiderea și desfășurarea procedurii de redresare financiară _____</i>	487
§1. Redresarea pe bază de plan de redresare financiară _____	490

§2. Redresarea prin administrare specială _____	491
<i>Secțiunea a 3-a. Închiderea procedurii de redresare financiară _____</i>	492
Capitolul al III-lea. Falimentul societăților de asigurare _____	496
<i>Secțiunea 1. Condiții de fond ale aplicării procedurii falimentului societăților de asigurare _____</i>	497
§1. Cauzele aplicării procedurii falimentului societăților de asigurare _____	499
1.1. Insolvabilitatea asigurătorilor _____	501
1.2. Formele insolvabilității asigurătorilor _____	502
1.2.1. Incapacitatea vădită de plată a datoriilor exigibile cu disponibilități bănești (criza de lichidități) _____	502
1.2.2. Scăderea valorii marjei de solvabilitate disponibile sub jumătate din limita minimă prevăzută de reglementările legale pentru fondul de siguranță (criza de solvabilitate) _____	506
1.2.3. Imposibilitatea restabilirii situației financiare a societății de asigurare în cadrul procedurii de redresare financiară _____	507
1.3. Dovada insolvabilității asigurătorilor _____	507
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile de formă ale aplicării procedurii falimentului societăților de asigurare _____</i>	509
§1. Tribunalul competent _____	509
§2. Actele de sesizare și efectele acestora _____	510
§3. Deschiderea procedurii falimentului _____	513
<i>Secțiunea a 3-a. Participanții la procedura falimentului societăților de asigurare _____</i>	515
§1. Organele care aplică procedura falimentului societății de asigurare _____	516
§2. Alți participanți la procedura falimentului societăților de asigurare _____	519
<i>Secțiunea a 4-a. Efectele deschiderii procedurii falimentului societăților de asigurare _____</i>	521
<i>Secțiunea a 5-a. Soarta unor acte încheiate anterior deschiderii procedurii falimentului _____</i>	527

<i>Secțiunea a 6-a. Desfășurarea procedurii falimentului societăților de asigurare</i> _____	531
§1. Primele măsuri _____	531
§2. Lichidarea averii societății de asigurare debitoare _____	536
2.1. Efectuarea lichidării averii societății de asigurare debitoare _____	537
2.1.1. Lichidarea prin tranzacții privind cumpărarea de active și asumarea de pasive _____	537
2.1.2. Lichidarea prin vânzare de bunuri și alte tehnici de realizare a activelor _____	538
2.2. Distribuirea sumelor realizate în urma lichidării _____	539
<i>Secțiunea a 7-a. Închiderea procedurii falimentului societăților de asigurare</i> _____	541
<i>Secțiunea a 8-a. Răspunderea pentru falimentul societății de asigurare</i> _____	544
CONCLUZII GENERALE ȘI PROPUNERI	
DE LEGE FERENDA _____	551
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ _____	563